

Qorti tal-Maġistrati (Malta)

RIK NRU 292/2023: ATLAS INSURANCE PCC LIMITED (C5601) V. SAMANTHA JAMIE MCELENY (KI. 237419A)

(AMMONT DOVUT – KAPITOLU GĦAS-SUBIZZJONI)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

17 ta' Ġunju 2024

IL-QORTI,

wara li rat ir-rikors ta' Atlas Insurance PCC Limited ("il-kumpanija rikorrenti" jew "ir-rikorrenti") ipprezentat fis-6 ta' Diċembru 2023¹ li permezz tiegħu talbet lil Samantha Jamie McEleny ("l-intimata") sabiex tidher fid-data appuntata għas-smiegħ u tgħid 'l għaliex m'għandhiex tigi kkundannata mill-Qorti illi:

thallas is-somma komplessiva ta' erbatax-il elf hames mija erbgha u erbghin ewro u centezmu (€14,544.01) u dan in segwitu għal incident awtomobilistiku illi sehħ fit-23 ta' Frar 2022, fi Triq ir-Ridott, Bahar ic-Caghaq, in-Naxxar, meta, waqt li inti Samantha Jamie Mceleny kont qiegħda ssuq il-vettura bin-numru ta' registrazzjoni ACU 174, hbatt mal-vettura bin-numru ta' registrazzjoni BMT 010, proprjetà tal-assikurat tas-socjetà rikorrenti Carmen Spiteri u misjuqa minn Isaac Spiteri; dan kif jirrizulta mir-rapport relattiv li qiegħed jigi esebit u markat bhala **Dok. AIL1**.

Mill-fatti u cirkostanzi hawn premessi, jirrizulta ampjament car illi inti kont unikament responsabbli għal dan l-incident u għad-danni konsegwenzjali subiti mis-socjetà rikorrenti.

Illi permezz tal-ittra ufficjali tagħha tas-6 ta' Jannar 2023, is-socjetà rikorrenti interpellatek sabiex thallas id-danni minnha mgarrba izda inti bqajt inadempjenti. Għalhekk kellhom jigu stitwiti l-proceduri odjerni.

¹ Fol 1-15

Bl-ispejjes, komprizi dawk tal-ittra ufficjali tas-6 ta' Jannar 2023 u dawk tal-ittra ufficjali fil-konfront tas-socjetà assikurattiva tal-intimata, GasanMamo Insurance Limited, li qieghda tigi presentata kontestwalment mal-presentata ta' dawn il-proceduri u dan a tenur tal-Kapitolu 104 tal-Ligijiet ta' Malta, u bl-imghax legali b'effett mis-6 ta' Jannar 2023 sad-data tal-pagament effettiv, kontra l-intimata li hija minn issa stess ingunta ghas-subizzjoni.

Kopja ta' dan l-att qieghda tigi tradotta bil-lingwa Ingliza u qieghda tigi annessa u markata bhala Dok. Z.

wara li rat li bl-Ordni tagħha tad-19 ta' Dicembru 2023² maħruġa skond l-Art. 173(1) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta l-Qorti *inter alia* ordnat lill-intimata sabiex tippreżenta r-risposta tagħha u jekk ikun il-każ, kontrotalba, fi żmien għoxrin gurnata min-notifika lilha tar-rikors u tal-Ordni u inoltre appuntat il-kawża għas-smiegħ għas-26 ta' Frar 2024,

wara li rat li l-intimata nomine giet notifikata bir-rikors promotur u bl-Ordni msemija bil-mezz tal-pubblikazzjoni u affissjoni b'effett mill-15 ta' Mejju 2024³,

wara li rat illi l-intimata nomine baqgħet ma' daħħlet l-ebda risposta fit-terminu prefiss lilha,

wara li rat li fis-seduta tat-3 ta' Ġunju 2024 l-intimata ma dehrietx u gie ppreżentat mir-rikorrenti bl-awtorizzazzjoni tal-Qorti kapitolu għas-subizzjoni tal-intimata⁴,

wara li rat illi l-intimata għal darb' oħra naqset milli tidher fis-seduta tas-17 ta' Ġunju 2024⁵,

wara li rat l-atti proċesswali inkluż l-*affidavits* ippreżentati mir-rikorrenti⁶,
qed tagħti din is-

Sentenza

1. Il-kumpanija rikorrenti qed titlob mill-intimata s-somma ta' € 14,544.01 rappreżentanti danni konsegwenzjali subiti mir-rikorrenti wara incident awtomobilistiku illi seħħ fit-23 ta' Frar 2022 fi Triq ir-Ridott, Baħar iċ-Ċagħaq, meta l-intimata li kienet qed issuq vettura bin-numru ta' registrazzjoni ACU 174 ħabtet ma' vettura bin-numru ta' registrazzjoni BMT 010, proprjeta' tal-assigurat tar-rikorrenti Carmen Spiteri, misjuqa minn Isaac Spiteri, u dan b'tort u responsabilita' tal-intimata. Intalbu ukoll l-ispejjeż u l-imghax legali b'effett mill-ittra ufficjali tas-6 ta' Jannar 2023 li giet intavolata kontra l-istess intimata.

² Fol 4-5

³ Fol 31-34

⁴ Fol 88

⁵ Fol 89

⁶ Fol 35-87

2. L-intimata, notifikata skond il-ligi, baqgħet ma' daħħlet l-ebda risposta u ma dehret għall-ebda seduta.
3. Fis-seduta tat-3 ta' Ġunju 2024 l-intimata ma dehrietx u gie pprezentat mir-rikorrenti bl-awtorizzazzjoni tal-Qorti kapitolu għas-subizzjoni tal-intimata⁷. Fil-kapitolu, ir-rikorrenti talbet lill-intimata '*tipprova bil-ġurament li hija debtriċi tar-rikorrenti fis-somma u għar-raġunijiet indikati fir-rikors*' u dan dejjem fir-rigward tal-ispejjeż. Il-kawża imbagħad tħalliet għas-subizzjoni tal-intimata għal-lum 17 ta' Ġunju 2024.
4. L-intimata għal darb' oħra naqset milli tidher fis-seduta tal-lum 17 ta' Ġunju 2024 u dan sabiex twieġeb għad-domanda tar-rikorrenti.

Il-ligi u l-każistika kif applikabbli għall-intimata nomine f'din il-kawża

5. L-Artikolu 171(2) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta li jitratta t-"*tmexxija fil-Qrati Inferjuri*" jipprovdi testwalment kif ġej:

«171 (2). *Il-kawża għandha titmexxa sommarjament skont l-artikolu 215.* »

6. L-Artikolu 215 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta imbagħad jipprovdi b'riferenza għall-Qrati Inferjuri illi:

« 215. *Il-qrati msemmin fl-artikolu 213 għandhom imexxu sommarjament bl-akbar heffa li tkun kompatibbli mal-amministrazzjoni tajba tal-ġustizzja, u għandhom iħarsu id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Titolu, sa fejn dawn id-dispożizzjonijiet jistgħu joqogħdu mal-mod li bih għandu jitmexxa fil-qrati hawn fuq imsemmija bħal ma jingħad hawn fuq.* »

7. L-Artikolu 702(1) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta jiddisponi kif ġej:

« 702 (1). *Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta) u fil-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) fil-kompetenza tagħha inferjuri, it-talba mill-attur għas-subizzjoni tal-konvenut issir fl-avviż imsemmi fl-artikolu 171.* »

8. L-Artikolu 699 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta però jipprovdi ukoll illi:

« 699 (1). *Fil-qrati kollha ta' kompetenza ċivili, il-kapitoli jsiru bil-miktub. Il-kapitoli għandhom jiġu approvati mill-qorti.*

⁷ Fol 88

(2) Il-kapitoli għandhom jiġu ppreżentati lill-qorti waqt is-smiġh tal-kawża għalbiex jiġu approvati»

9. L-Artikolu 713 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta jgħid illi:

« 713. Il-prova bil-mezz tas-subizzjoni tista' f'kull każ issir sew qabel kemm wara li jingjebu provi oħra, sew fil-qorti tal-ewwel grad kemm fil-qorti fi grad ta' appell. »

10. It-talba għas-subizzjoni tal-intimata saret mir-rikorrenti kemm fir-rikors promotur u kif ukoll fis-seduta tat-3 ta' Ġunju 2024.

11. Issa skond l-Artikolu 702(3)(b) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta *inter alia*, jekk il-parti, msejja għas-subizzjoni, ma tidhirx fil-jum mogħti għas-smiġh tal-kawża u l-pretenzjoni miġjuba quddiem il-Qorti tkun ta' aktar minn ħames mija u tnejn u tmenin euro u erbgħa u tletin ċenteżmu (€ 582.34), kif inhu l-każ f'din il-kawża:

« 702 (3)(b) ... il-Qorti għandha tħalli l-kawża għal darb'oħra ... u l-kapitoli kif ikunu ġew imnizżlin mill-qorti jitqiesu mistqarra kemm-il darba l-parti li tagħha tintalab is-subizzjoni, mingħajr ma tingjeb raġuni tajba għal dak in-nuqqas, terġa' tonqos li tidher fil-jum li għalih il-qorti tkun tħalliet il-kawża kif intqal. »

12. Kif ingħad iżjed 'l fuq, wara li gie ppreżentat il-kapitolu għas-subizzjoni tal-intimata fis-seduta tat-3 ta' Ġunju 2024, din il-Qorti tħalliet il-kawża għas-seduta tal-lum 17 ta' Ġunju 2024 sabiex l-intimata twieġeb għad-domanda tar-rikorrenti.

13. Meta fis-seduta tal-lum 17 ta' Ġunju 2024 l-intimata naqset għal darb' oħra milli tidher sabiex twieġeb għad-domanda tar-rikorrenti hija effettivament ammettiet illi hija debitorici tar-rikorrenti fir-rigward tas-sorta u l-ispejjeż għar-raġunijiet indikati fir-rikors.

14. Fil-kawża **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Qorti tal-Appell Ċivili, 181/97/01JSP deċiża fit-28 ta' April 1998) il-Qorti tal-Appell qalet illi

« din ic-cirkustanza hi tħafna rilevanti għalix tfigger illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova positiva li l-ammont reklamat mill-attur kien dovut lilu għal raġunijiet minnu pretiżi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non-kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut. »

15. Kif ingħad mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri) fis-sentenza **Noel Sultana v. Tony Xerri** (App. Nru. 7/2009/1 PS – 07.07.2010):

« ... huwa dejjem ta' rilevanza li jigi denotat f'kazijiet ta' din ix-xorta illi l-apprezzament tal-pertinenza u ta' l-influwenza tal-kapitoli tikkostitwixxi valutazzjoni ta' natura diskrezzjonali rizervata lill-gudikant fil-mertu... ghalkemm in-nuqqas ta' twegiba għal kapitolu tagħmel prova possittiva jew argoment indizzjarju ta' prova, il-valur ta' din l-istess prova seta' dejjem jigi mwarrab jekk, fuq l-apprezzament prudenzjali, jinstab li l-oggett tat-talba mhux sufficjentement suffragat minn elementi ohra ta' prova akkwiziti mill-process. »

16. Il-Qorti tal-Appell (Superjuri) qalet ukoll fis-sentenza **James Trapani v. Vincent Cilia** (28.04.2000) illi:

« ghalkemm il-kapitoli jitqiesu konfessati pero dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga prodotta quddiem il-Qorti. »

17. Il-Qorti wara li rat l-*affidavits* ta' **Lyndsey Vella** (Assistant Manager tar-rikorrenti), **Isaac Spiteri** u **Diane Muscat**, pprezentati fit-3 ta' Ġunju 2024, hija sodisfatta illi l-intimata hija unikament responsabbli għad-danni konsegwenzjali sofferti mir-rikorrenti u għall-ħlas tal-ispejjeż kif mitluba u dan b'żieda mal-konfessjoni prezunta tal-istess intimata wara li gie ammess il-kapitolu għas-subizzjoni tagħha.

Deċiżjoni

18. **Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti tiddisponi minn din il-kawża billi tilqa t-talbiet tar-rikorrenti b'dan illi tikkundanna lill-intimata sabiex thallasha s-somma ta' € 14,544.01 rappreżentanti danni konsegwenzjali subiti mir-rikorrenti wara inċident awtomobilistiku illi seħħ fit-23 ta' Frar 2022 fi Triq ir-Ridott, Baħar iċ-Ċagħaq, flimkien mal-ispejjeż kif mitluba inkluż dawk in-konnessjoni mal-pubblikazzjoni fil-gazzetti lokali u bl-imghaxijiet kif mitluba.**

V.G. Axiak
Maġistrat

Y.M. Pace
Dep. Registratur